

BIJLAGE II

Model voor de pre-contractuele informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Pensioenregeling Stichting Pensioenfonds TNO (SP TNO)
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300DW4WNCHUI1OQ50

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?	
Ja	Nee
☐ Er zal een minimumaandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling worden gedaan: ___%	☐ Het product promoot ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling heeft, zal het een minimumaandeel duurzame beleggingen van ___% behelzen
☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
☐ Er zal een minimumaandeel duurzame beleggingen met een sociale doelstelling worden gedaan: ___%	☐ met een sociale doelstelling
☐	☒ Het product promoot E/S kenmerken, maar zal geen duurzame beleggingen doen

Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?

De pensioenregeling van SP TNO promoot zowel milieu- als sociale kenmerken (aspecten) van beleggen en ondernemen. Met promoten van milieu- en sociale kenmerken bedoelen wij dat wij met een deel van ons vermogen rekening houden met E/S-factoren en uitstralen en uitdragen dat het pensioenfonds rekening houdt met E/S-factoren, zowel op schrift als in praktijk. Ecologische kenmerken worden gepromoot doordat bedrijven waarin direct wordt belegd, de UN Global Compact Principles niet ernstig mogen schenden en niet in bepaalde vervuilende sectoren actief mogen zijn. Tenslotte worden ecologische kenmerken gepromoot door te beleggen in impact bonds. Meer specifiek wordt hiermee klimaatmitigatie gepromoot.

Sociale kenmerken worden gepromoot doordat bedrijven waarin wordt belegd de UN Global Compact Principles niet ernstig mogen schenden en er niet direct belegd mag worden in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens of in de tabaksindustrie of in landen die de mensenrechten ernstig schenden. Tenslotte worden sociale kenmerken gepromoot door te beleggen in impact bonds. Meer specifiek promoten wij de sociale kenmerken: mensenrechten, arbeidsrechten, goede gezondheid, goede financiële gezondheid.

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt bij het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de onderneming waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

● ***Met welke duurzaamheidsindicatoren wordt de verwezenlijking van elk van de door dit financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken gemeten?***

De duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om het bereiken van de milieu- of sociale kenmerken te meten, omvatten:

- Het aantal bedrijfsuitsluitingen per uitsluitingscriterium.
- Het aantal landen waarvan we de staatsobligaties uitsluiten.
- De procentuele exposure naar impact bonds.
- De ESG-score van de beursgenoteerde vastgoedportefeuille.
- Een aantal beleggingsfondsen met ESG-kenmerken dat voldoet aan de criteria van artikel 8; de promotie van milieu- of sociale kenmerken.

● ***Wat zijn de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen en hoe draagt de duurzame belegging bij tot die doelstelling?***

De pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen volgens de eisen van de Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de beleggingsportefeuille van de pensioenregeling.

● ***Hoe doen de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen geen ernstige afbreuk aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?***

De pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen volgens de eisen van de Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de beleggingsportefeuille.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen volgens de eisen van de Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de beleggingsportefeuille.

Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

De pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen volgens de eisen van de Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de beleggingsportefeuille.

Wordt in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Nee

Het pensioenfonds neemt niet alle belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Deze zijn gedefinieerd in de wet en kunnen zelf door pensioenfondsen worden aangevuld. Desalniettemin zijn er wel een aantal ongunstige effecten waar wij al wel een bijdrage aan leveren en die een rechtstreeks verband hebben met de ongunstige factoren (PAI-indicatoren). Zo sluiten wij de directe beleggingen in alle controversiële wapens uit.

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Faciliterende

activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met je beste prestaties.

De beleggingsstrategie

stuurt beleggingsbeslissingen op basis van factoren als beleggingsdoelstellingen en risicotolerantie.

Ook worden bepaalde directe beleggingen in steenkoolproducenten, in staatsgerelateerde ondernemingen, in niet traditionele fossiele brandstoffen en landen uitgesloten. Welke voorwaarden hierbij gelden, wordt periodiek gepubliceerd op onze website.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

In 2024 gaat het pensioenfonds de ‘ongunstige effecten’ wel portefeuillebreed meten, monitoren en hanteren als beleidsinstrument, met als basis de gegevens van ultimo Q4 2023.

Welke beleggingsstrategie hanteert dit financiële product?

Voor het pensioenfonds staat de (wettelijke) taak om te zorgen voor een goed pensioen voorop. Dat vindt zijn weerslag in de missie, visie en strategie van het fonds. De missie, visie en strategie van het fonds zijn vastgelegd in de ABTN (actuariële en bedrijfstechnische nota) van het pensioenfonds.

Onderdeel van de strategie zijn de beleggingsovertuigingen. Deze vormen de basis van het beleggingsbeleid en worden jaarlijks, waar nodig, aangepast.

De volgende beleggingsovertuigingen hebben betrekking op het ESG-beleid van het pensioenfonds:

- Het pensioenfonds heeft de convictie dat verantwoord beleggen niet alleen bijdraagt aan een leefbare en duurzame samenleving, maar ook aan een betere rendement/risicoverhouding van de beleggingsportefeuille op langere termijn.
- Realisatie van de langetermijnambitie vereist een goede balans tussen verwacht rendement, risico, kosten en maatschappelijke impact.

In aanvulling daarop, heeft het pensioenfonds ook klimaatovertuigingen opgesteld. Dit zijn principes die de komende jaren richting geven aan het klimaatbeleid van het pensioenfonds. De klimaatovertuigingen luiden als volgt:

- Het tegengaan van de ongewenste effecten van klimaatverandering is vanuit maatschappelijk oogpunt en toekomstbestendigheid van het ecosysteem de aarde urgent. Daarom integreert pensioenfonds TNO, mede vanuit ESG- en risico-rendementsperspectief, de impact van zijn beleggingen op klimaatverandering in zijn beleggingsbeleid.
- Pensioenfonds TNO onderschrijft de doelstellingen van het Akkoord van Parijs om de opwarming van de aarde tegen te gaan en vindt daarom CO₂-reductiedoelstellingen noodzakelijk en levert daaraan een bijdrage.
- Pensioenfonds TNO onderkent dat voor de realisatie van een duurzaam lagere CO₂-uitstoot de transitie van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen noodzakelijk is. Het pensioenfonds wil, binnen de mogelijkheden die het heeft, binnen de bestaande of toekomstige beleggingscategorieën, een bijdrage leveren aan deze energietransitie.
- Pensioenfonds TNO ziet het effect van stranded assets als een relevante risicofactor die de komende jaren steeds belangrijker wordt. Het pensioenfonds

monitort de ontwikkelingen ten aanzien van stranded assets periodiek bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid en zal daar tijdig op anticiperen.

- Pensioenfonds TNO ziet in de klimaatverandering ook beleggingskansen voor het fonds en ziet het als zijn taak om deze kansen, binnen de bestaande en toekomstige beleggingscategorieën, zo goed mogelijk in kaart te brengen en waar mogelijk en passend te benutten.

Een belangrijke randvoorwaarde is dat ons beleid dient te passen binnen de mogelijkheden die het pensioenfonds heeft op het gebied van menskracht en middelen.

Maar hoe brengen we het bovenstaande dan in de praktijk?

- **Uitsluitingen bij beleggingen op naam**

De beleggingsportefeuille van onze pensioenregeling past een reeks uitsluitingscriteria toe op directe beleggingen in zowel bedrijven als landen. Deze uitsluitingslijsten, die op kwartaalbasis worden bijgewerkt, wordt verstrekt aan onze vermogensbeheerders waarvan de holdings direct op naam staan van het pensioenfonds. Deze uitsluitingen zijn gerelateerd aan zowel sociale als aan milieu-issues.

Bij directe beleggingen in bedrijven gaat het om de aandelen en obligaties die door bedrijven zijn uitgegeven. Wanneer we spreken over directe beleggingen in landen, bedoelen we de staatsobligaties die door die landen zijn geëmitteerd.

De criteria voor uitsluitingen zijn de volgende:

United Nations Global Compact Principles

Bedrijven worden door het pensioenfonds uitgesloten van belegging als blijkt dat zij de United Nations Global Compact Principles (UN GCP) ernstig schenden tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.

State Owned Entities

Staatsgecontroleerde ondernemingen worden uitgesloten als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- Het land behoort qua mensenrechtenschending minimaal in drie van de afgelopen vijf jaar tot de worst-of-the worst op basis van de lijst van Freedom House of als de overheid van een land beschuldigd wordt van recente wreedheden en die overheid daarnaast de civiele en politieke rechten van haar inwoners ernstig beperkt.
- De overheid heeft een meerderheidsbelang (>50%) in de onderneming.
- De onderneming genereert >50% van de jaarlijkse overheidsinkomsten.

Criteria voor uitsluiting tabaksproducenten en tabaksretailers

Bedrijven uit die voldoen aan de volgende criteria:

- Bedrijven die meer dan 5% van hun omzet halen uit de productie/verkoop van tabak.
- Onder tabak wordt verstaan tabak, sigaretten, sigaren, pijptabak, rookloze tabak en elektronische sigaretten.
- Het universum bestaat uit beursgenoteerde bedrijven.

De uitsluiting geldt alleen voor directe investeringen, dus waarvan de holdings op naam staan van het pensioenfonds.

Criteria controversiële wapenfabrikanten

Bedrijven die voldoen aan de volgende criteria:

Betrokkenheid bij de productie van wapens en wapencomponenten met betrekking tot:

- Antipersoonsmijnen.
- Biologische en chemische wapens.
- Clusterwapens.
- Verarmd uranium.
- Kernwapens.
- Witte fosfor.

Voor de productie van bovenstaande wapencomponenten worden zowel essentiële, als niet-essentiële componenten uitgesloten. Ook worden zowel componenten uitgesloten die specifiek voor deze toepassing zijn ontworpen, alsmede componenten die niet specifiek zijn ontworpen maar wel toepasbaar zijn voor gebruik van bovenstaande wapens.

Criteria steenkolenproducenten

Bedrijven waarvan de omzet voor 5% of meer kan worden toegeschreven aan mijnbouw en exploratie van steenkolen.

Criteria niet-traditionele fossiele brandstoffen

Bedrijven waarvan de omzet voor 5% of meer kan worden toegeschreven aan de extractie van de volgende niet-traditionele fossiele brandstoffen; teerzanden, arctic drilling en schalie-energie.

Criteria voor landenuitsluiting – VN/EU-sanctiewetgeving

Om te mogen beleggen in de staatsobligaties van een land, mogen eventuele sancties tegen het land niet aan de volgende, cumulatief geldende, criteria voldoen:

1. Sancties worden opgelegd door de VN en/of de EU.
2. Sancties houden verband met het niet naleven van door Nederland ondertekende internationale verdragen (of waaraan het land als lid van de internationale gemeenschap onderworpen is).
3. De regering van het land is onderworpen aan gerichte maatregelen, bestaande uit een reisverbod en/of een bevrozing van tegoeden **OF** het land is onderworpen aan een landelijk wapenembargo.

In geval er geen tijdschema's/limieten zijn vastgesteld voor het beëindigen van sancties, wordt een termijn van 10 jaar toegepast om de toepasbaarheid te beoordelen en gebruikt als maximale geldigheidsperiode, tenzij de controverses die aan de sancties ten grondslag liggen duidelijk nog steeds aan de gang zijn.

Criteria voor landenuitsluiting volgens Freedom House

Jaarlijks publiceert Freedom House het 'Freedom in the World'-rapport. Freedom House is een Amerikaanse NGO. In het 'Freedom in the World'-rapport van deze organisatie worden burgerlijke vrijheden en politieke rechten van landen wereldwijd in kaart gebracht. Op grond van de uitkomsten krijgen landen de status van 'vrij', 'gedeeltelijk vrij' of 'niet-vrij' toegewezen. Deze methodologie, die is afgeleid van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, wordt toegepast op alle landen, ongeacht hun geografische locatie, etnische of religieuze samenstelling of niveau van economische ontwikkeling.

Van de landen die ‘niet vrij’ zijn, wordt jaarlijks door Freedom House een ‘worst-of-the-worst’-lijst gepubliceerd. De staatsobligaties uitgegeven door deze landen worden door het pensioenfonds van belegging uitgesloten wanneer deze op naam staan van het pensioenfonds.

- **Uitsluitingen bij belegging in fondsen**

- Het pensioenfonds participeert in een beleggingsfonds dat aandelen van bedrijven in opkomende markten koopt. In dit fonds worden bedrijven die niet voldoen aan de UN Global Compact Principles en die daarnaast de criteria van de vermogensbeheerder overtreden op het gebied van good governance, steenkolen, tabak, niet-traditionele fossiele brandstoffen en controversiële wapens, uitgesloten.
- Het pensioenfonds belegt in Europese aandelen middels een beleggingsfonds waarbij wordt afgezien van de investering in bedrijven die in strijd handelen met de principes van het Global Compact van de Verenigde Naties (UN GCP) en van bedrijven die betrokken zijn bij het maken van controversiële wapens en tabaksproducten.

- **Insluitingen:**

Pensioenfonds TNO kiest bewust voor beleggingen met specifieke ESG-kenmerken. Hieronder vallen impact bonds en specifieke beleggingen in het beursgenoteerd vastgoed.

- Impact bonds

Deze beleggingen worden beheerd door twee vermogensbeheerders. Met de twee vermogensbeheerders is afgesproken dat zij minimaal de benchmarkweging naar impact bonds zullen aanhouden. Impact bonds zijn obligaties waarvan de gelden gebruikt worden met de expliciete intentie om specifieke milieu en sociale issues te adresseren. Voorbeelden van impact bonds zijn: Green bonds, social bonds, transition bonds, sustainability bonds en sustainability linked bonds.

- Vastgoed

Bij de selectie van nieuwe beursgenoteerde vastgoedfondsen, worden alleen die fondsen geselecteerd waarvan de ESG-score, op een schaal van 1-5, minimaal 3 bedraagt. De ESG-score is een kwalitatieve maatstaf die voor 25% meetelt bij de selectiekeuze. De managementscore telt overigens voor 45% mee, de financiële positie van de onderneming voor 30%.

- **Engagement**

Engagement is het in gesprek gaan met ondernemingen. Pensioenfonds TNO gaat zelf niet in dialoog met ondernemingen. Wat zij wel doet is de actieve beleggingsfondsmanagers aanspreken op investeringen die door het pensioenfonds als controversieel worden beschouwd.

Tezamen met andere pensioenfondsen en vermogensbeheerders, voert SP TNO een actieve dialoog met vastgoedfondsen via het GREEN (Global Real Estate Engagement Network) initiatief. Via GREEN worden vastgoedfondsen aangesproken op hun strategie met betrekking tot klimaatrisico en de compliance van de strategie met de Parijsdoelstellingen.

- **Stembeleid**

Door gebruik te maken van het stemrecht, kunnen pensioenfondsen invloed uitoefenen op de kwaliteit van het bestuur van de ondernemingen waarin wordt belegd. Dit kan uiteindelijk de waarde van de aandelen positief beïnvloeden en risico's beperken.

Wat betreft het stembeleid van SP TNO, is er onderscheid tussen het stembeleid voor aandelen die direct op naam staan van het pensioenfonds en het stembeleid van de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert. Omdat het pensioenfonds geen eigen aandelen (meer) op naam heeft staan, volgt het pensioenfonds het stembeleid van de beleggingsfondsmanagers die zijn ingehuurd. Voorafgaande aan de aanstelling, wordt het stembeleid van deze partijen getoetst op nakoming van de belangrijkste internationale maatstaven.

De volgende methodologieën worden gebruikt om ervoor te zorgen dat de gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald:

- **Uitsluitingen**

Alle uitsluitingslijsten worden door onze dataprovider op kwartaalbasis bijgewerkt en vervolgens gedeeld met de managers van de separate mandaten met het expliciete verzoek in de namen die op de uitsluitingslijsten voorkomen, niet te beleggen. Dit betekent in sommige gevallen dat een bestaande positie verkocht dient te worden.

Custodian Caceis controleert of deze vermogensbeheerders zich ook daadwerkelijk houden aan de afspraak. In geval van een overtreding, wordt het pensioenfonds hierover ingelicht en worden corrigerende maatregelen geëist.

- **Clustermunitielijst**

Jaarlijks publiceert de Pensioenfederatie een overzicht van clustermunitiebedrijven waarin Nederlandse pensioenfondsen niet mogen beleggen. Dit verbod is wettelijk vastgelegd. Zodra beschikbaar, deelt het pensioenfonds deze lijst, zowel de indicatieve als de finale versie, met dataprovider Sustainalytics die ervoor zorgt dat de namen van de betrokken bedrijven worden toegevoegd aan de uitsluitingslijst. De uitsluitingslijst wordt vervolgens gedeeld met de beheerders van de beleggingsmandaten waarvan de holdings op naam staan van het pensioenfonds.

- **Normschenders**

De Global Standards Screening (GSS) dienstverlening van Sustainalytics beoordeelt op kwartaalbasis het beleggingsuniversum op naleving door bedrijven van de Global Compact Principles van de Verenigde Naties (UN GCP). Het biedt ook informatie over gerelateerde normen, zoals de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkelingsrichtlijnen (OESO) voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business en Mensenrechten.

Het pensioenfonds sluit bedrijven van belegging uit die bovenstaande normen 'ernstig' schenden. Dit zijn de zogenaamde 'non-compliant' bedrijven. Ondernemingen die een 'non-compliant' status dreigen te krijgen, worden op de watchlist gezet.

- **Insluitingen**

Impact bonds: contractueel is vastgelegd dat de euro creditmanagers in de beleggingsportefeuille minimaal de weging naar impact bonds dienen aan te houden.

Vastgoed: Bij de periodieke update van de vastgoedportefeuille wordt nagaan of de ESG-score van de beursgenoteerde vastgoedbeleggingen nog wel voldoet aan de norm.

Bij overtreding van de grens, wordt een dialoog opgestart met de schender om de score omhoog te krijgen. Lukt dit niet, dan wordt afscheid genomen van die positie.

● ***Welke bindende elementen van de beleggingsstrategie zijn bij het selecteren van de beleggingen gebruikt om te voldoen aan alle ecologische en sociale kenmerken die dit financiële product promoot?***

Bindende factoren die het pensioenfonds in de beleggingsstrategie gebruikt bij de selectie van beleggingen om te voldoen aan de promotie van ecologisch en sociale kenmerken zijn:

- Voldoen aan het uitsluitingsbeleid voor landen en bedrijven in het geval van directe beleggingen. Hierbij staan de holdings op naam van het pensioenfonds.
- Bij illiquide beleggingen wordt het pensioenfonds aangemerkt als ‘excused investor’ bij beleggingen die strijdig zijn met het ESG-beleid van het fonds. Dit houdt in dat het pensioenfonds afziet van de deelname in bedrijven die het pensioenfonds als controversieel beschouwt.
- Liquide vastgoedbeleggingen worden getoetst op een minimale ESG-score van 3 (van de 5) bij aanschaf.
- Vermogensbeheerders die beleggen in Europese bedrijfsobligaties, dienen minimaal de benchmarkweging naar impact bonds aan te houden.

● ***Wat is de toegezegde minimumpercentage voor het beperken van de beleggingsruimte overwogen voor de toepassing van die beleggingsstrategie?***

Het pensioenfonds hanteert geen minimumpercentage.

● ***Wat is het beoordelingsbeleid voor praktijken op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd?***

Onze actieve managers beoordelen de ‘good governance’-praktijken van bedrijven waarin zij voor ons beleggen. De managers kunnen, bij onvoldoende zicht op herstelmaatregelen bij het gemis aan behoorlijk bestuur, werknemersrelaties, beloning van personeel en belastingnaleving, de blootstelling aan dergelijke emittenten verminderen.

Het pensioenfonds heeft ook, in de vorm van een beleggingsfonds, beleggingen in opkomende markten die voldoen aan de praktijken van goed bestuur (‘good governance’). Daarbij vindt uitsluiting plaats indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

- >30% van de aandelen in handen zijn van één familie of staat;
- de leden van de RvC voor meer dan 50% niet onafhankelijk zijn;
- de leden van de Audit & Remuneratiecommissie (ARC) voor meer dan 50% niet onafhankelijk zijn.

Een uitsluiting wordt ook getriggerd als de accountant een verklaring met beperking heeft afgegeven (‘qualified auditor opinion’).

Het pensioenfonds heeft geen eigen beoordelingsbeleid op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin belegd wordt.

● ***Welke activa-allocatie is er voor dit financiële product gepland?***

Het pensioenfonds belegt de pensioenpremies in een variëteit van beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed, private equity en directe leningen.

Praktijken op het gebied van **goed bestuur** omvatten goede managementstructuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

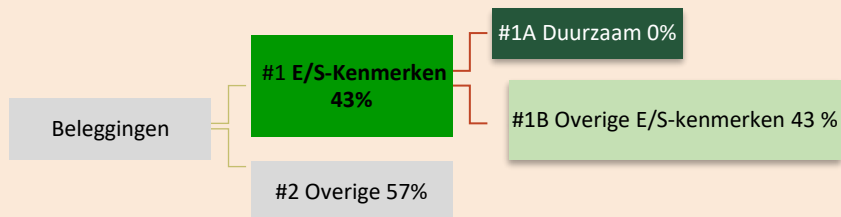
Bij elkaar opgeteld, is ca. 43% van de normportefeuille per 2022 zodanig belegd dat daarmee milieu- en social kenmerken gepromoot worden (**#1 E/S-kenmerken**). Dit betreft de volgende beleggingscategorieën: Europese aandelen, een deel van de aandelenexposure naar Opkomende markten, eurocredits, de cashportefeuilles, de beleggingen in Nederlandse woninghypotheken en tot slot de staatsobligaties in Opkomende markten in lokale valuta.

Van de totale beleggingsportefeuille van de pensioenregeling wordt 0% belegd in duurzame beleggingen (**#1A Duurzaam**), zodat 43% van de totale beleggingen zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren (**#1B Overige E/S-kenmerken**).

Bovenstaande percentage van 43% betekent dat 57% in de categorie ‘Overig’ valt (**#2 Overig**). Periodiek updaten wij, wanneer van toepassing, bovengenoemde percentages.

● **Op welke wijze voldoet het gebruik van derivaten aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot?**

Het gebruik van derivaten draagt niet bij aan het behalen van de ecologische of sociale kenmerken van het pensioenfonds. Derivaten ondersteunen het beleggingsbeleid en zorgen voor een doelmatig en effectief portefeuillebeheer.

#1 ‘E/S-kenmerken’ omvat de beleggingen van het gebruikte financiële product om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 ‘Overige’ omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren.

De categorie #1 E/S-kenmerken omvat:

- Subcategorie #1A ‘Duurzaam’ omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- Subcategorie #1B ‘Overige E/S-kenmerken’ omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

In welke minimale mate zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

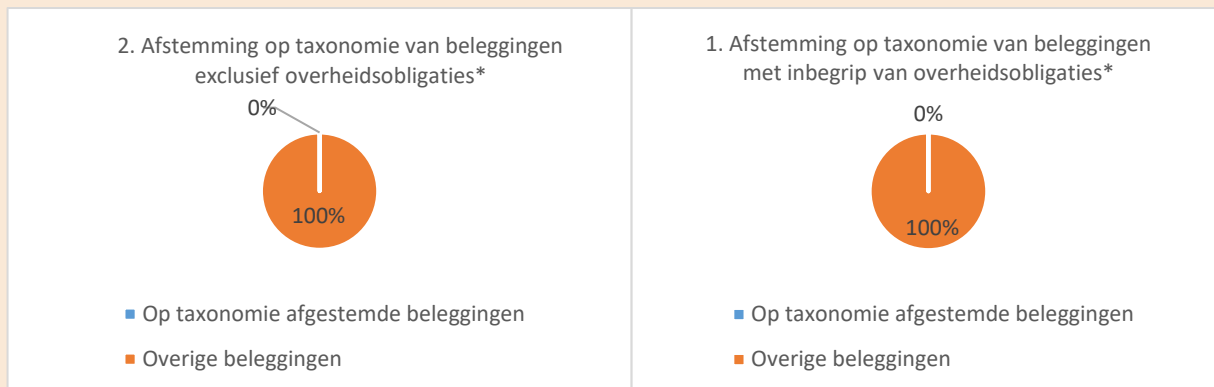
De pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen volgens de eisen van Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de portefeuille.

Faciliteren de activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissies hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

De twee onderstaande grafieken tonen in blauw het minimumpercentage beleggingen dat is afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of staatsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van staatsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in staatsobligaties.

*Voor deze grafieken omvatten "staatsobligaties" alle blootstellingen aan staatsschulden.

● **Wat is het minimumaandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

Het minimumaandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten is 0%.

● **Wat is het minimumaandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet zijn afgestemd op de EU-taxonomie?**

De beleggingsportefeuille van de pensioenregeling verbindt zich niet tot beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de portefeuille.

● **Wat is het minimumaandeel van sociaal duurzame beleggingen?**

De beleggingsportefeuille van de pensioenregeling verbindt zich niet tot het aanhouden van duurzame beleggingen met een milieudoelstelling volgens de eisen van Europese verordening. Deze kunnen echter wel deel uitmaken van de portefeuille.

● **Welke beleggingen zijn opgenomen in "#2 Overige"? Waarvoor zijn deze bedoeld en bestaan er ecologische of sociale minimumwaarborgen?**

In de #2-beleggingen zitten beleggingsfondsen die geen milieu- of sociale kenmerken promoten. Deze producten zijn in onze portefeuille opgenomen om te voldoen aan onze pensioendoelstelling en zorgen voor een evenwichtige portefeuille en voldoende risicospreiding.

Het belang naar deze categorie bedraagt 57%. Het betreffen de volgende exposures: Amerikaanse aandelen, Japanse aandelen, Asia Pacific ex Japan aandelen, staatsobligaties in Opkomende markten in harde valuta, de belangen naar vastgoed, Private Equity, Direct Lending en de LDI-portefeuille.

zijn duurzame beleggingen die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame activiteiten in het kader van de EU-taxonomie.

Is er een specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Referentiebenchmarks

zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

- *Hoe wordt de referentiebenchmark doorlopend afgestemd op alle ecologische of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?*
Niet van toepassing.
- *Hoe wordt de afstemming van de beleggingsstrategie op de methodologie van de index doorlopend gewaarborgd?*
Niet van toepassing.
- *In welk opzicht verschilt de aangewezen index van een relevante brede marktindex?*
Niet van toepassing.
- *Waar is de voor de berekening van de aangewezen index gebruikte methodologie te vinden?*
Niet van toepassing.

Waar is er online meer productspecifieke informatie te vinden?

U vindt meer productspecifieke informatie op de website:

<https://www.pensioenfondstno.nl/>